UZNESENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU (EÚ) 2021/1615

z 29. apríla 2021

s poznámkami, ktoré je neoddeliteľnou súčasťou rozhodnutia o absolutóriu za plnenie rozpočtu Európskej agentúry pre pohraničnú a pobrežnú stráž za rozpočtový rok 2019

EURÓPSKY PARLAMENT,

— so zreteľom na svoje rozhodnutie o absolutóriu za plnenie rozpočtu Európskej agentúry pre pohraničnú a pobrežnú stráž za rozpočtový rok 2019,

— so zreteľom na článok 100 a prílohu V k rokovaciemu poriadku,

— so zreteľom na správu Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci,

— so zreteľom na správu Výboru pre kontrolu rozpočtu (A9-0081/2021),

A. keďže podľa výkazu príjmov a výdavkov ([1]) bol konečný rozpočet Európskej agentúry pre pohraničnú a pobrežnú stráž (ďalej len „agentúra“) za rozpočtový rok 2019 na úrovni 330 107 000 EUR, čo v porovnaní s rokom 2018 predstavuje zvýšenie o 14,36 %; keďže rozpočet agentúry pochádza najmä z rozpočtu Únie;

B. keďže podľa článku 80 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2019/1896 ([2]) Európska pohraničná a pobrežná stráž zabezpečuje ochranu základných práv pri plnení svojich úloh podľa tohto nariadenia v súlade s príslušnými právnymi predpismi Únie, najmä s Chartou základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“), a platným medzinárodným právom vrátane Dohovoru o právnom postavení utečencov z roku 1951, jeho protokolu z roku 1967, Dohovoru o právach dieťaťa a povinností súvisiacich s prístupom k medzinárodnej ochrane, najmä zásady zákazu vyhostenia alebo vrátenia. keďže nariadením (EÚ) 2019/1896 sa nielenže agentúre poskytli nové zdroje v oblasti základných práv, ale aj zaviedol nový komplexný vnútorný nezávislý mechanizmus určený na monitorovanie súladu operačných činností agentúry so základnými právami; keďže tento mechanizmus je založený na posilnenej úlohe a nezávislosti pracovníka agentúry pre základné práva, ktorý podlieha riadiacej rade a zároveň je aj menovacím orgánom s delegovanými právomocami na menovanie svojich vlastných zamestnancov;

C. keďže podľa nariadenia (EÚ) 2019/1896 má pracovníkovi pre základné práva pomáhať zástupca pracovníka pre základné práva a najmenej 40 členov monitorovacej skupiny pre základné práva, ktorí konajú pod hierarchickým dohľadom pracovníka pre základné práva a v teréne predstavujú jeho „oči a uši“;

D. keďže plán vykonávania európskej pohraničnej a pobrežnej stráže 2.0, ktorý agentúra a Komisia vypracovali v júli 2019, zdôraznil potrebu zosúladiť príslušný rámec monitorovania základných práv s literou a duchom nariadenia (EÚ) 2019/1896, najmä pokiaľ ide o prijatie 40 členov monitorovacej skupiny pre základné práva do 5. decembra 2020;

E. keďže Dvor audítorov vo svojej správe o overení ročnej účtovnej závierky agentúry za rozpočtový rok 2019 (ďalej len „správa Dvora audítorov“) uvádza, že získal primeranú istotu o tom, že ročná účtovná závierka agentúry je spoľahlivá a že príslušné operácie sú zákonné a správne; keďže Dvor audítorov nedávno začal audit s cieľom preskúmať, či agentúra doteraz poskytla členským štátom účinnú podporu pri vykonávaní európskeho integrovaného riadenia hraníc, ktoré má byť dokončené v roku 2021;

([1]) Ú. v. EÚ C 143, 30.4.2020, s. 6.

([2]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1896 z 13. novembra 2019 o európskej pohraničnej a pobrežnej stráži a zrušení nariadení (EÚ) č. 1052/2013 a (EÚ) 2016/1624 (Ú. v. EÚ L 295, 14.11.2019, s. 1).

F. keďže európska ombudsmanka začala vyšetrovanie (CASEOI/5/2020/MHZ) s cieľom posúdiť, ako agentúra rieši údajné porušenia základných práv, najmä aby sa posúdila účinnosť a transparentnosť mechanizmu agentúry na riešenie sťažností podávaných osobami, ktoré sa domnievajú, že ich práva boli porušené v súvislosti s operáciami agentúry na hraniciach, ako aj úlohu a nezávislosť pracovníka agentúry pre základné práva;

G. keďže Európsky úrad pre boj proti podvodom (ďalej len „OLAF“) začal vyšetrovanie týkajúce sa agentúry vo veci obvinení z obťažovania, pochybenia a zavracania migrantov na vonkajších hraniciach;

H. keďže od decembra 2019 agentúra vykonáva nový mandát, ktorý sa vyznačuje významným a zásadným rozšírením počtu služobných ciest a zamestnancov, čo si vyžaduje primeraný rozpočet;

Rozpočtové a finančné riadenie

1. konštatuje s uspokojením, že úsilie o monitorovanie rozpočtu v priebehu rozpočtového roka 2019 prinieslo mieru plnenia rozpočtu na úrovni 99,84 %, čo v porovnaní s rokom 2018 predstavuje nárast o 1,46 %; so znepokojením konštatuje, že miera plnenia platobných rozpočtových prostriedkov bola nízka na úrovni 69,13 %, čo v porovnaní s rokom 2018 predstavuje zvýšenie o 0,56 %;

2. na základe správy Dvora audítorov konštatuje, že v roku 2019 mala agentúra finančné dohody so spolupracujúcimi krajinami na operačné činnosti, ktoré predstavujú 55 % rozpočtu agentúry; konštatuje, že agentúra podnikla kroky na zlepšenie *ex ante* overovania a v roku 2019 opätovne zaviedla *ex post* overovanie úhrad; vyjadruje obavy nad tým, že Dvor audítorov poukázal na to, že náhrada výdavkov týkajúcich sa vybavenia je stále založená na skutočných nákladoch, a vyjadruje hlboké poľutovanie nad tým, že projekt, ktorého účelom bolo zabezpečiť prechod na preplácanie založené na jednotkových cenách, zatiaľ nie je ukončený; zdôrazňuje, že postup nebol ukončený napriek tomu, že ide o opakujúcu sa situáciu, ktorá sa riešila v predchádzajúcom postupe udeľovania absolutória; na základe správy Dvora audítorov s veľkými obavami konštatuje, že spolupracujúce krajiny nie vždy predložili žiadosti o preplatenie nákladov podložené faktúrami alebo inými dokladmi, ktoré by náležite odôvodnili skutočné náklady vynaložené na operácie, a že došlo k oneskoreniam pri poskytovaní podporných dokumentov; v správe Dvora audítorov sa zároveň zdôrazňuje, že spolupracujúce krajiny majú povinnosť včas predložiť presné podporné dokumenty spolu so žiadosťami o preplatenie nákladov; na základe odpovede agentúry konštatuje, že agentúra počas *ex post* kontroly overovala sporné výdavky na základe bankových výpisov a príjemcovi bolo oznámené, že pro forma faktúry už nebudú akceptované ako podporné dokumenty, ani v prípade, keď sú takéto faktúry v súlade s platným vnútroštátnym regulačným rámcom; okrem toho oneskorenia pri predkladaní podporných dokumentov súviseli s vykonávaním zjednodušeného systému grantov na vysielanie úradníkov a postup na realizovanie konečnej platby v roku 2019 sa preto výrazne predĺžil, aby sa zabezpečilo správne finančné riadenie; vyjadruje hlbokú nespokojnosť s nedostatočným odhodlaním vedenia agentúry riešiť túto situáciu; vyzýva agentúru, aby ukončila všetky zostávajúce úhrady všetkých žiadostí o preplatenie nákladov, ktoré nie sú doložené faktúrami; naliehavo vyzýva agentúru, aby okamžite dokončila prechod na úhrady založené na jednotkových cenách a aby v plnej miere uplatňovala všetky zásady správneho finančného riadenia;

3. vyjadruje poľutovanie nad tým, že podľa správy Dvora audítorov agentúra upravila zmluvné podmienky týkajúce sa rekonštrukčných prác vykonaných v priestoroch agentúry v pokročilej fáze projektu a zaviedla možnosť predbežného financovania prác, ktoré sa ešte majú dokončiť, hoci pôvodne mali byť platby uhradené až po prevzatí prác, s veľkým znepokojením konštatuje, že v dôsledku toho sa agentúra vzdala kľúčového prvku kontroly a čerpanie finančných prostriedkov neodrážalo skutočné napredovanie prác; na základe odpovede agentúry konštatuje, že predbežné financovanie bolo riešením, ktoré umožnilo pokračovať v rekonštrukcii budovy, a že kľúčová kontrola agentúry sa zachovala, pretože predbežné financovanie sa vyplatilo prenajímateľovi, ktorý nemohol uskutočniť platbu dodávateľovi predtým, ako agentúra akceptovala časť dokončených prác, a prenajímateľ vrátil agentúre všetky nevyužité finančné prostriedky, ktoré boli zaručené zmluvnými zárukami; vyzýva agentúru, aby preskúmala svoje mechanizmy týkajúce sa takýchto platieb a zabezpečila súlad so zásadami správneho finančného riadenia;

4. považuje vysvetlenie agentúry za obzvlášť nedostatočné vzhľadom na informácie o možnom prípade podvodu v súvislosti s poľským IT softvérom, pri ktorom sa uplatnil podobný postup;

5. poukazuje na nedávne správy v médiách o nákladných každoročných podujatiach, na ktoré sa v roku 2019 vynaložilo takmer pol milióna EUR; pripomína, že agentúra je financovaná z peňazí daňových poplatníkov Únie; v tejto súvislosti víta rozhodnutie agentúry prestať s organizáciou nákladných každoročných podujatí; vyzýva agentúru, aby v súvislosti s organizovaním podujatí postupovala pri plnení rozpočtu obozretnejšie;

Výkonnosť

6. poznamenáva, že agentúra používa určité opatrenia ako kľúčové ukazovatele výkonnosti na posúdenie pridanej hodnoty svojich činností a používa aj iné opatrenia na zlepšenie svojho rozpočtového riadenia, ako je miera spokojnosti zisťovaná formou online prieskumov, hodnotenie oneskorených platieb a miera voľných pracovných miest; vyzýva agentúru, aby objasnila, prečo je odmietnutie vstupu súčasťou kľúčových ukazovateľov výkonnosti;

7. zdôrazňuje zásadnú úlohu agentúry ako základného kameňa, o ktorý sa opiera úsilie Únie o ochranu priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti a o zaručenie slobody pohybu bez kontrol na vnútorných hraniciach; zdôrazňuje, že agentúra tým, že zabezpečuje spoločné využívanie zdrojov a prostriedkov na úrovni Únie v oblasti migračnej politiky, predstavuje hlavný nástroj solidarity Únie v tejto oblasti;

8. konštatuje, že nariadenie (EÚ) 2019/1896 bolo prijaté 13. novembra 2019 a nadobudlo účinnosť 4. decembra 2019 s rozšíreným mandátom a zdrojmi, pričom bol vytvorený stály zbor s výkonnými právomocami; konštatuje, že agentúra musela uskutočniť významnú vnútornú reštrukturalizáciu a zvládnuť náročné vypracovanie nových úloh, aby splnila ustanovenia nového mandátu; konštatuje, že agentúra musela čeliť ojedinelému zníženiu počtu administrátorov, ktorí mali byť prijatí v roku 2020, čo viedlo k úpravám v pláne pracovných miest agentúry; je znepokojený trvaním prebiehajúcej diskusie medzi agentúrou a Komisiou o týchto úpravách; vyzýva Komisiu a agentúru, aby urýchlene našli primerané riešenie na zabezpečenie riadneho a včasného vykonávania nového mandátu agentúry;

9. zdôrazňuje výzvy, ktoré pre agentúru prináša dlhý plánovací cyklus, v dôsledku čoho prijala jednotný programový dokument vzhľadom na nestále prostredie, v ktorom pôsobí;

10. konštatuje, že prvá technická a operačná európska stratégia integrovaného riadenia hraníc bola prijatá v marci 2019;

11. konštatuje, že agentúra prevzala vedúcu úlohu v rámci iniciatívy na zriadenie spoločného styčného úradu pre agentúry v oblasti spravodlivosti a vnútorných vecí v Bruseli, aby sa efektívne využívali zdroje, spoločne využívali zariadenia a služby a intenzívnejšie vytvárali siete; ďalej konštatuje, že sa dokončuje administratívna dohoda s požiadavkami týkajúcimi sa spoločných kancelárskych priestorov a podmienok spolupráce medzi partnermi a ďalšími krokmi, ktoré sú naplánované na obdobie rokov 2020 – 2021, budú obstarávanie, vybavenie a prípadné premiestnenie do nových priestorov;

12. vyjadruje veľké znepokojenie v súvislosti so zisteniami Dvora audítorov z predchádzajúceho roka, podľa ktorých agentúra, hoci sa v roku 2014 presťahovala do súčasných priestorov, stále nemá komplexný plán na zabezpečenie kontinuity činnosti schválený riadiacou radou; na základe odpovede agentúry konštatuje, že na príprave dočasnej politiky kontinuity činností a plánu na zabezpečenie kontinuity činností sa pracuje a že plán na zabezpečenie kontinuity činností mal byť prijatý v roku 2020; vyzýva agentúru, aby predložila orgánu udeľujúcemu absolutórium správu o prijatí a fázach vykonávania tohto plánu na zabezpečenie kontinuity činností;

13. konštatuje, že v súlade s článkom 80 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2019/1896 má agentúra s prispením pracovníka pre základné práva a s jeho schválením vypracovať, realizovať a ďalej rozvíjať stratégiu a akčný plán pre základné práva vrátane účinného mechanizmu na monitorovanie dodržiavania základných práv pri všetkých činnostiach agentúry; konštatuje, že akčný plán by mal vykonávať stratégiu tak, že zabezpečí praktické záruky základných práv, ktorými sa riadi vykonávanie operačných činností agentúry; vyjadruje poľutovanie nad tým, že tento akčný plán ešte nebol prijatý;

14. vyjadruje poľutovanie nad tým, že napriek opakovaným výzvam Európskeho parlamentu a výraznému celkovému zvýšeniu počtu zamestnancov agentúry pracovník pre základné práva stále nemá primerané ľudské zdroje, čo jednoznačne obmedzuje riadne vykonávanie úloh, ktoré mu boli zverené; naliehavo vyzýva agentúru, aby svojmu pracovníkovi pre základné práva poskytla primerané zdroje a zamestnancov, predovšetkým v súvislosti s ďalším rozvojom a vykonávaním stratégie agentúry v oblasti monitorovania a zabezpečovania ochrany základných práv; pripomína agentúre význam dodržiavania Služobného poriadku úradníkov Európskej únie a Podmienok zamestnávania ostatných zamestnancov Európskej únie stanovených v nariadení Rady (EHS, Euratom, ESUO) č. 259/68 ([3]); vyzýva agentúru, aby vytvorila pravidelný mechanizmus, prostredníctvom ktorého bude informovať poslancov Európskeho parlamentu o prebiehajúcich operáciách vrátane závažných incidentov a iných správ o násilí a nedodržiavaní základných práv na vonkajších hraniciach;

15. zdôrazňuje, že je dôležité zvýšiť digitalizáciu agentúry, pokiaľ ide o vnútorné fungovanie a postupy riadenia; zdôrazňuje, že agentúra by mala byť v tejto súvislosti naďalej aktívna, aby sa za každú cenu zabránilo digitálnej priepasti medzi agentúrami; upozorňuje však na potrebu prijať všetky potrebné bezpečnostné opatrenia, aby sa predišlo všetkým rizikám pre online bezpečnosť spracúvaných informácií;

16. na základe odpovede agentúry konštatuje, že bol zriadený interný tím pre bezpečnosť IKT a kybernetickú bezpečnosť; nabáda agentúru, aby bez zbytočného odkladu dokončila svoj akčný plán kybernetickej bezpečnosti na roky 2020 – 2025; vyzýva Komisiu, aby podporovala agentúru pri hľadaní riešení na dosiahnutie pokroku v digitalizácii agentúry;

17. víta vytvorenie registra dokumentov, ale domnieva sa, že súčasný register nespĺňa právne požiadavky nariadenia (ES) č. 1049/2001 ([4]), pretože by v ňom mali byť uvedené všetky dokumenty, ktoré agentúra vypracovala alebo má v držbe; berie na vedomie, že v súlade s článkom 4 uvedeného nariadenia agentúra musí odmietnuť prístup k dokumentom, ak je to vo verejnom záujme, pokiaľ ide o verejnú bezpečnosť, obranu a vojenské záležitosti, medzinárodné vzťahy alebo finančnú, menovú alebo hospodársku politiku Únie alebo členského štátu; opätovne vyzýva agentúru, aby zabezpečila úplnú transparentnosť všetkých svojich činností; konkrétne vzhľadom na očakávaný ďalší výrazný celkový nárast rozpočtu agentúry v nadchádzajúcich rokoch a jej rozšírené úlohy vyzýva agentúru, aby mu poskytla podrobnejšie informácie o plnení svojho rozpočtu na operačné činnosti podľa kapitol s uvedením konkrétnych činností financovaných v rámci článkov a položiek; vyjadruje poľutovanie nad tým, že v správe Dvora audítorov sa posudzuje len zákonnosť a správnosť výdavkov agentúry; vzhľadom na veľkosť a rozsah rozpočtu agentúry vyzýva Dvor audítorov, aby v budúcnosti vykonal kvalitatívnejšie posúdenie výkonnosti agentúry, ktoré by orgánu udeľujúcemu absolutórium umožnilo lepšie posúdiť, ako sa vynakladá rozpočet agentúry;

Personálna politika

18. vyjadruje poľutovanie nad tým, že k 31. decembru 2019 bol plán pracovných miest naplnený len na 75,83 %, pričom zo 484 dočasných zamestnancov schválených v rámci rozpočtu Únie (v porovnaní so 418 schválenými pracovnými miestami v roku 2018) bolo vymenovaných 367 dočasných zamestnancov; konštatuje, že v roku 2019 okrem toho pre agentúru pracovalo 214 zmluvných zamestnancov a 168 vyslaných národných expertov;

19. berie na vedomie prebiehajúci postup prijímania pracovníkov pre základné práva, zástupcu pracovníka pre základné práva a pracovníkov pre monitorovanie základných práv; zdôrazňuje úzku spoluprácu medzi agentúrou a Agentúrou Európskej únie pre základné práva v roku 2019 pri stanovovaní osobitných výberových kritérií pre prijatie pracovníka pre základné práva a 40 členov monitorovacej skupiny pre základné práva; vyjadruje však poľutovanie nad časovým sklzom v postupoch prijímania zamestnancov; pripomína, že podľa nariadenia (EÚ) 2019/1896 bola agentúra povinná do 5. decembra 2020 prijať aspoň 40 členov monitorovacej skupiny pre základné práva; konštatuje, že prvá monitorovacia skupina pre základné práva mala byť prijatá v marci 2021; konštatuje, že rozsah povinností pracovníka pre základné práva sa nariadením (EÚ) 2019/1896 rozšíril a pracovné miesto sa preto muselo vymedziť ako funkcia na úrovni stredného manažmentu, ktorá si vyžaduje osobitné výberové konanie; konštatuje, že tieto organizačné a personálne zmeny spôsobili nejasnosti, pokiaľ ide o právne dôsledky a vykonávanie; vyzýva agentúru, aby sa prednostne zameriavala na dodržiavanie základných práv; trvá preto na tom, aby agentúra bezodkladne prijala 40 členov monitorovacej skupiny pre základné práva na príslušnej úrovni AD, ako sa vyžaduje v článku 110 ods. 6 nariadenia (EÚ) 2019/1896, a budúcim členom monitorovacej skupiny pre základné práva zabezpečila potrebný status, aby mohli nezávisle vykonávať svoje povinnosti;

([3]) Ú. v. ES L 56, 4.3.1968, s. 1.

([4]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 z 30. mája 2001 o prístupe verejnosti k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie (Ú. v. ES L 145, 31.5.2001, s. 43).

20. je znepokojený nedostatočnou rodovou rovnováhou v roku 2019, najmä v riadiacej rade (48 mužov a 8 žien); vyzýva agentúru, aby zlepšila značnú rodovú nerovnováhu na úrovni riadiacej rady; žiada Komisiu a členské štáty, aby pri predkladaní nominácií na členov riadiacej rady agentúry zohľadnili význam zabezpečenia rodovej rovnováhy;

21. berie na vedomie, že agentúra 1. augusta 2019 prijala politiku na ochranu ľudskej dôstojnosti a predchádzanie obťažovaniu; vyjadruje znepokojenie nad piatimi prípadmi obťažovania, ktoré agentúra oznámila v roku 2019, a konštatuje, že oznamovatelia nedávno predložili ďalšie obvinenia z obťažovania; vyzýva riadiacu radu, aby posúdila, či sa politika agentúry na ochranu ľudskej dôstojnosti a predchádzanie obťažovaniu uplatňuje správne a či je účinná;

22. vyjadruje znepokojenie nad správami investigatívnych novinárov, pokiaľ ide o správanie vysokopostavených úradníkov k nižšie postaveným zamestnancom; zdôrazňuje najmä svoje obavy v súvislosti so správami o urážlivom a neúctivom správaní voči zamestnancom, ako aj s tvrdeniami, že kontrolné mechanizmy agentúry sú vraj čoraz menej účinné; konštatuje, že agentúra neoznámila v súvislosti s takýmto konaním žiadne oficiálne sťažnosti; konštatuje, že pracovná skupina pre kontrolu agentúry Frontex bude v súlade so svojím mandátom monitorovať vnútorné riadenie agentúry vrátane postupov podávania správ a vybavovania sťažností; nabáda agentúru, aby spolupracovala s pracovnou skupinou pre kontrolu agentúry Frontex s cieľom objasniť všetky obavy v tejto súvislosti a aby prijala opatrenia v nadväznosti na budúce odporúčania týkajúce sa tohto aspektu fungovania agentúry;

23. na základe správy Dvora audítorov konštatuje, že agentúra v roku 2019 naďalej prijímala nových zamestnancov v súlade so svojím rozšíreným mandátom a za celý rok prijala 218 nových zamestnancov; konštatuje, že hoci bol postup prijímania zamestnancov vyhodnotený ako úspešný, agentúra by mala zlepšiť pokyny pre členov výberovej komisie a dôkladnejšie overiť finančné nároky uchádzačov, pokiaľ ide o vyplácanie mzdy; na základe odpovede agentúry konštatuje, že agentúra organizuje odbornú prípravu pre členov výberovej komisie s cieľom zabezpečiť, aby mali náležité znalosti na plnenie svojej úlohy, pričom rešpektuje priestor na voľné uváženie a nezávislosť každej výberovej komisie; okrem toho boli práva a nároky zamestnancov oznámené 6. februára 2020 po uverejnení a vyplatení platov; konštatuje, že pri platoch nových zamestnancov sa overuje, či sú v súlade s rozhodnutiami, a ak sa zistia nezrovnalosti, nový zamestnanec musí byť informovaný do dvanásteho dňa mesiaca; so znepokojením berie na vedomie nedávne správy v médiách, že agentúra uchádzačov riadne neinformovala o stave postupov prijímania zamestnancov; vyzýva agentúru, aby zlepšila komunikáciu v tejto oblasti;

24. poznamenáva, že rok 2019 bol štvrtým rokom päťročného plánu rastu po prijatí nariadenia (EÚ) 2016/1624 ([5]), ktorým sa výrazne zvýšil rozpočet agentúry a počet jej zamestnancov; konštatuje, že agentúra začala prechod na bezpapierový systém elektronického prijímania založený na cloude, ktorý by mal fungovať od leta 2020; ďalej konštatuje, že agentúra čelí výzvam, pokiaľ ide o prilákanie vhodných externých uchádzačov a dosiahnutie správnej geografickej rovnováhy, najmä z dôvodu nízkeho korekčného koeficientu; zdôrazňuje, že opravné koeficienty sa v jednotlivých členských štátoch výrazne líšia, čo má vážny vplyv na schopnosť agentúr so sídlom v členských štátoch s nižšími opravnými koeficientmi prijímať a udržať si zamestnancov a nadobudnuté odborné znalosti; zdôrazňuje, že agentúram nachádzajúcim sa v krajinách, v ktorých sa uplatňuje nízky korekčný koeficient, by mala Komisia poskytnúť ďalšiu podporu pri vykonávaní doplňujúcich opatrení, aby sa zvýšila ich atraktívnosť pre súčasných a perspektívnych zamestnancov; vyzýva Komisiu, aby posúdila dosah a realizovateľnosť uplatnenia platových korekčných koeficientov skôr na základe regionálneho než národného hodnotenia; zdôrazňuje, že sídla agentúr v členských štátoch s nižšími opravnými koeficientmi sa zvyčajne nachádzajú v hlavných mestách, v ktorých sú životné náklady a náklady na živobytie výrazne vyššie ako v iných častiach krajín;

25. vyjadruje hlboké znepokojenie nad tým, že hoci výkonné vedenie agentúry už v marci 2019 vedelo o zmenách týkajúcich sa úlohy a právomocí pracovníka pre základné práva a členov monitorovacej skupiny pre základné práva, ktoré nadobudli účinnosť v decembri 2019, neprijalo potrebné opatrenia na prispôsobenie sa týmto zmenám, v dôsledku čoho sa vykonávanie ustanovení týkajúcich sa dodržiavania základných práv v rámci agentúry opakovane oneskorilo; vyjadruje hlboké poľutovanie nad spôsobom, akým sa výkonný riaditeľ rozhodol obísť riadiacu radu v postupe nahradenia pracovníka pre základné práva na konci roka 2019; so znepokojením konštatuje, že postup sa začal práve v čase, keď sa pracovník pre základné práva vrátil po dlhej chorobe, pričom o postupe bol informovaný dosť neskoro; zdôrazňuje, že agentúra musela pozastaviť uverejnenie oznámenia o voľnom pracovnom mieste na pozíciu pracovníka pre základné práva z dôvodu nedodržania príslušných právnych predpisov; poukazuje na to, že Komisia túto situáciu označila za „jednoducho nezákonnú“; berie na vedomie, že funkciu pracovníka pre základné práva v súčasnosti dočasne zastáva bývalý člen kancelárie výkonného riaditeľa; vyjadruje vážne znepokojenie nad správami v médiách o tom, že výkonný riaditeľ opakovane ignoroval správy a odporúčania pracovníka pre

([5]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1624 zo 14. septembra 2016 o európskej pohraničnej a pobrežnej stráži, ktorým sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/399 a ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 863/2007, nariadenie Rady (ES) č. 2007/2004 a rozhodnutie Rady 2005/267/ES (Ú. v. EÚ L 251, 16.9.2016, s. 1).

základné práva týkajúce sa jeho činností vo viacerých členských štátoch; zdôrazňuje, že do februára 2021 agentúra neprijala ani jedného člena monitorovacej skupiny pre základné práva; vyjadruje vážne znepokojenie nad pripomienkami Komisie k neochote agentúry vykonávať usmernenia, ktoré poskytla Komisia, pokiaľ ide o prijímanie zamestnancov, a to aj pracovníkov pre základné práva a členov monitorovacej skupiny pre základné práva, čo ešte viac brzdí a spomaľuje tento proces; naliehavo vyzýva agentúru, aby v plnej miere dodržiavala všetky povinnosti vyplývajúce z nariadenia (EÚ) 2019/1896 a aby orgánu udeľujúcemu absolutórium podala správu o dosiahnutom pokroku;

26. berie na vedomie, že pracovník pre základné práva bol vybraný na schôdzi správnej rady v marci a do funkcie nastúpi 1. júna 2021; konštatuje, že pracovnú ponuku agentúry prijalo k aprílu 2021 pätnásť uchádzačov o pozíciu člena monitorovacej skupiny pre základné práva, z ktorých bude 10 zamestnaných ako AST 4 a päť bude zamestnaných ako AD 7, pričom predpokladaným dátumom nástupu je polovica júna a začiatok júla 2021;

27. konštatuje, že vykonávanie nariadenia (EÚ) 2019/1896 prinieslo zmeny organizačnej štruktúry agentúry; konštatuje, že bolo potrebné vymedziť a posúdiť portfólio troch zástupcov výkonného riaditeľa; konštatuje, že riadiaca rada prijala v decembri 2020 zmenenú organizačnú štruktúru agentúry; zdôrazňuje, že treba jasne vymedziť kompetencie a oblasti pôsobnosti troch zástupcov výkonného riaditeľa, aby sa zvýšila transparentnosť a posilnila ich schopnosť konať;

28. nabáda agentúru, aby vypracovala dlhodobý rámec politiky ľudských zdrojov, ktorý sa bude zaoberať rovnováhou medzi pracovným a súkromným životom, celoživotným poradenstvom a kariérnym rozvojom, rodovou rovnováhou, prácou na diaľku, geografickou rovnováhou a prijímaním a integráciou osôb so zdravotným postihnutím ako zamestnancov;

Verejné obstarávanie

29. konštatuje, že agentúra sa prostredníctvom svojho inšpekčného a kontrolného oddelenia zapája do činnosti siete agentúr Európskej únie zameranej na rozvoj výkonnosti; konštatuje, že agentúra je zapojená aj do siete pre úradníkov zodpovedných za verejné obstarávanie agentúr Európskej únie, ktorá hodnotí medziinštitucionálne výzvy z hľadiska potrieb a finančných zdrojov;

30. berie na vedomie, že agentúra obstarávaním získala systémy diaľkovo pilotovaných lietadiel so strednou výškou letu a dlhým doletom na vzdušný dozor prostredníctvom rámcovej zmluvy v celkovej výške maximálne 50 miliónov EUR a s maximálnym trvaním zmluvy štyri roky pre každého z príslušných dodávateľov v roku 2020; pripomína, že záchrana migrantov v núdzi na vonkajšej hranici, ako aj obstaranie technického vybavenia na zabezpečenie riadenia hraníc sú podstatnými súčasťami poslania agentúry, a nabáda agentúru, aby pri získavaní technického vybavenia naďalej dodržiavala platné pravidlá obstarávania;

Prevencia a riešenie konfliktov záujmov, etika a transparentnosť

31. berie na vedomie nedostatky existujúcich opatrení, pokiaľ ide o transparentnosť, prevenciu a riešenie konfliktov záujmov, a ochranu oznamovateľov protispoločenskej činnosti; konštatuje, že politika oznamovania protispoločenskej činnosti bola prijatá 18. júla 2019 a nadobudla účinnosť 1. augusta 2019; vyjadruje poľutovanie nad tým, že na webovom sídle agentúry neboli uverejnené životopisy a vyhlásenia o záujmoch všetkých členov správnej rady; vyzýva agentúru, aby v záujme zvýšenia transparentnosti zverejnila životopisy a vyhlásenia o záujmoch všetkých členov svojej riadiacej rady, výkonného riaditeľa a zástupcu výkonného riaditeľa a aby orgánu udeľujúcemu absolutóriu podala správu o opatreniach prijatých v tejto súvislosti;

32. zdôrazňuje väčšie zapojenie agentúry do nových druhov obstarávania a verejných súťaží na služby, vybavenie, externé projekty a štúdie s cieľom splniť ustanovenia nariadenia (EÚ) 2019/1896; pripomína, že Dohoda medzi Európskym parlamentom a Európskou komisiou o registri transparentnosti pre organizácie a samostatne zárobkovo činné osoby, ktoré sa podieľajú na tvorbe a vykonávaní politiky EÚ [6] (ďalej len „medziinštitucionálna dohoda z roku 2014“), je založená na článku 295 Zmluvy o fungovaní Európskej únie; pripomína, že medziinštitucionálna dohoda z roku 2014 je pre Európsky parlament a Komisiu záväzná; pripomína, že v bode 35 medziinštitucionálnej dohody z roku 2014 sa Európska rada a Rada vyzývajú, aby sa pripojili k registru, a nabáda ostatné inštitúcie,

[6] Ú. v. EÚ L 277, 19.9.2014, s. 11.

orgány, úrady a agentúry Únie, aby používali rámec vytvorený touto dohodou; konštatuje, že agentúra nikdy oficiálne neinformovala spoločný sekretariát o rozhodnutí používať register transparentnosti; vyzýva agentúru, aby vytvorila ucelený oficiálny register s cieľom zabezpečiť transparentnosť, pokiaľ ide o jej styky so zainteresovanými tretími stranami, ako sa stanovuje v článku 118 nariadenia (EÚ) 2019/1896; víta skutočnosť, že agentúra v súčasnosti vyvíja vlastný register transparentnosti s cieľom vyhnúť sa nejasnostiam týkajúcim sa jej stykov s tretími zainteresovanými stranami v súvislosti s obstarávaním a verejnými súťažami na služby, vybavenie alebo externe zabezpečované projekty a štúdie; vyzýva Komisiu, aby pomáhala agentúre pri vymedzovaní primeraného rámca registra, ktorý poskytne právnu zrozumiteľnosť, pokiaľ ide o pravidlá transparentnosti, pričom zohľadní osobitné požiadavky na citlivosť a bezpečnosť, ktoré si vyžaduje povaha činností agentúry;

33. s veľkým znepokojením konštatuje, že podľa pátrania novinárov založeného na dokumentoch, ktoré agentúra sprístupnila podľa príslušných právnych predpisov o slobodnom prístupe k informáciám, agentúra v rokoch 2018 až 2019 uskutočnila niekoľko stretnutí so zástupcami odvetví súvisiacich s jej oblasťou činností, z čoho 70 % predstavovali stretnutia so zástupcami spoločností, ktoré nie sú uvedené v registri transparentnosti Únie; konštatuje, že agentúra sa počas tzv. Tematických dní v roku 2019 stretla s viacerými spoločnosťami pôsobiacimi v oblasti vojenskej technológie, dozoru a biometrie vrátane spoločností, ktoré sa nezaregistrovali v registri transparentnosti Únie; vyjadruje poľutovanie nad tým, že agentúra neposkytla Európskemu parlamentu správne informácie o stretnutiach s lobistami v roku 2019; vyzýva agentúru, aby aktualizovala svoju politiku transparentnosti s cieľom zabezpečiť systematické zverejňovanie informácií o stretnutiach so zástupcami príslušných odvetví, pričom sa bude uvádzať rozsah a trvanie stretnutí, ako aj to, pri akej príležitosti sa tieto stretnutia konali, a aby sa nestretávala so spoločnosťami, ktoré nie sú zaregistrované v registri transparentnosti Únie; vyzýva agentúru, aby podala orgánu udeľujúcemu absolutórium správu o pokroku v tejto oblasti do júna 2021;

34. zdôrazňuje, že súčasný etický rámec, ktorý sa vzťahuje na inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie, trpí značnými nedostatkami z dôvodu fragmentácie a nedostatočnej koordinácie medzi existujúcimi ustanoveniami; zdôrazňuje, že tieto otázky by sa mali riešiť vytvorením spoločného etického rámca, ktorým sa zabezpečí uplatňovanie prísnych etických noriem v prípade všetkých inštitúcií, orgánov, úradov a agentúr Únie;

35. zdôrazňuje, že niektorí úradníci vypĺňajú vyhlásenia o neexistencii konfliktu záujmov a poskytujú sebahodnotenie, pokiaľ ide o dodržiavanie etických noriem; zdôrazňuje však, že takéto vlastné vyhlásenia a sebahodnotenia nie sú dostatočné, a preto je potrebná dodatočná kontrola;

Vnútorná kontrola

36. konštatuje, že inšpekčný a kontrolný úrad agentúry vykonal v súlade s plánom *ex post* kontrol ukončených grantov na roky 2019 – 2020 inšpekcie v ôsmich členských štátoch a 10 inštitúciách;

37. konštatuje, že Útvar Komisie pre vnútorný audit (ďalej len „IAS“) vykonal v roku 2019 audit správy IT a riadenia projektov, ktorého výsledkom boli dve „veľmi dôležité“ a dve „dôležité“ odporúčania, ktoré agentúra akceptovala, a že bol prijatý akčný plán na vykonávanie týchto odporúčaní, ktorý bol predložený IAS;

38. konštatuje, že od 5. februára 2020 má päť odporúčaní štatút „pripravené na preskúmanie“ a čaká sa na konečné rozhodnutie IAS a že 11 odporúčaní má status „prebiehajúce“ a musia sa ešte vykonať;

39. vyjadruje poľutovanie nad tým, že pokiaľ ide o následné opatrenia na základe správy Dvora audítorov za predchádzajúce roky, agentúra nemá politiku týkajúcu sa citlivých pracovných miest, ktorá by vymedzovala citlivé funkcie, zaisťovala ich aktuálnosť a stanovila primerané opatrenia na zmiernenie rizika cudzích záujmov; na základe odpovede agentúry berie na vedomie, že návrh politiky bol dokončený v roku 2019, ale vzhľadom na možné prehodnotenie bol pozastavený a pred prijatím sa má posudzovať v treťom štvrťroku 2020; naliehavo vyzýva agentúru, aby túto politiku čo najskôr prijala a vykonávala s cieľom zabezpečiť súlad s normami agentúry v oblasti vnútornej kontroly; vyzýva agentúru, aby podala orgánu udeľujúcemu absolutórium správu o pokroku dosiahnutému v tejto oblasti do júna 2021;

40. vyzýva agentúru, aby urýchlene prijala nápravné opatrenia, pokiaľ ide o všetky nevyriešené pripomienky Dvora audítorov vrátane prijatia a vykonávania politiky pre citlivé pracovné miesta v súlade s vlastnými normami vnútornej kontroly, riešenia rizika dvojitého financovania z Fondu pre vnútornú bezpečnosť, ktorý spravuje Komisia, a financovania agentúry, ako aj riešenia úrovne prenosov, ktorá je stále vysoká;

41. opakuje svoju výzvu agentúre, aby vo všetkých svojich činnostiach zabezpečila úplnú transparentnosť a úplné dodržiavanie základných práv; zdôrazňuje, že posilnený mandát agentúry by mal ísť ruka v ruke s posilnením mechanizmov na zabezpečenie úplného dodržiavania základných práv; konštatuje, že presadzovanie práva závisí od dôvery verejnosti a vyžaduje si transparentnosť; okrem toho zdôrazňuje, že výkon právomocí zodpovedá vysokej úrovni zodpovednosti a náležitej starostlivosti; pripomína všetkým zúčastneným stranám, aby vzájomne rešpektovali svoje právomoci a zapojili sa do konštruktívnej spolupráce s cieľom prekonať výzvy súvisiace s rýchlym rozšírením agentúry a ďalej plniť poslanie a strategické ciele agentúry;

Ďalšie pripomienky

42. na základe pripomienok a poznámok orgánu udeľujúceho absolutórium v súvislosti s výstavbou novej budovy sídla a zriadením európskej školy vo Varšave zaznamenal, že poľské orgány v roku 2019 agentúre pridelili vhodný pozemok a plánuje sa, že účelové priestory pre sídlo agentúry budú postavené do konca roka 2024, a že v roku 2020 sa uskutočnil postup akreditácie európskej školy, pričom škola by podľa vlastného vyhlásenia mohla čiastočne fungovať od školského roka 2020/2021;

43. vyzýva agentúru, aby pokračovala v rozširovaní spolupráce a výmeny osvedčených postupov s ostatnými orgánmi, úradmi a agentúrami Únie s cieľom zlepšiť efektívnosť, pokiaľ ide o ľudské zdroje, správu budov, IT služby a bezpečnosť;

44. konštatuje, že ku všetkým štyrom prebiehajúcim súdnym konaniam sa pred koncom roka 2019 dospelo k rozhodnutiu a že výsledok bol vo všetkých prípadoch v prospech agentúry; je hlboko znepokojený tým, že agentúra nariadila vymáhanie právnych poplatkov vo výške 23 700 EUR od dvoch osôb vo veci T-31/18 týkajúcej sa žiadostí o prístup k dokumentom; konštatuje, že Dvor audítorov znížil túto sumu na 10 520 EUR; zdôrazňuje, že účtovanie nadmerne vysokých právnych poplatkov občianskej spoločnosti má nepriaznivý vplyv na jej prístup k spravodlivosti v oblasti prístupu k dokumentom, čo je základné právo stanovené v článku 42 charty a oslabuje jej právo na účinný prostriedok nápravy podľa článku 47 charty; vyzýva agentúru, aby v tomto prípade stiahla požiadavku na vymáhanie nákladov a aby sa v budúcnosti zdržala vymáhania nákladov na externých právnikov žiadateľov v súdnych konaniach na základe žiadostí o prístup k informáciám;

45. berie na vedomie opakované obvinenia zo spoluúčasti agentúry na porušovaní základných práv gréckymi orgánmi, pokiaľ ide o jej účasť na zavracaní migrantov na vonkajších hraniciach; pripomína, že agentúra je poverená kontrolou hraníc a zároveň zabezpečuje, aby sa kontroly hraníc vykonávali v súlade so základnými právami Únie, dohovorom o utečencoch, ako sa stanovuje v nariadení (EÚ) 2016/399 ([7]) a nariadení (EÚ) 2019/1896, v ktorého článku 46 sa výkonnému riaditeľovi agentúry ukladá povinnosť pozastaviť, ukončiť alebo nezačať činnosti v prípade porušovania základných práv; berie na vedomie zriadenie pracovnej skupiny pre základné práva a právne aspekty operácií v Egejskom mori (pracovná skupina FRaLO); konštatuje, že pracovná skupina FRaLO identifikovala 13 relevantných incidentov, ktoré boli neskôr preskúmané – 8 bolo podľa záverečnej správy ([8]) pracovnej skupiny riadiacej rady agentúry Frontex objasnených a päť sa ešte posudzuje; zdôrazňuje, že na účel úplného objasnenia týchto incidentov je potrebné zapojiť do tejto činnosti pracovnú skupinu agentúry Frontex pre kontrolu, ktorú zriadil Výbor Európskeho parlamentu pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci; vyzýva agentúru, aby pravidelne informovala Európsky parlament o činnosti agentúry na vonkajších hraniciach; víta skutočnosť, že agentúra prijala plán vykonávania odporúčaní pracovnej skupiny FRaLO a reakcie na obvinenia s jasným harmonogramom a veľmi konkrétnymi cieľmi ([9]);

([7]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/399 z 9. marca 2016, ktorým sa ustanovuje kódex Únie o pravidlách upravujúcich pohyb osôb cez hranice (Kódex schengenských hraníc) (Ú. v. EÚ L 77, 23.3.2016, s. 1).

([8]) Základné práva a právne aspekty operácií v Egejskom mori, záverečná správa pracovnej skupiny riadiacej rady agentúry Frontex, 1. marca 2021 (https://frontex.europa.eu/assets/Key_Documents/MB_Documents/Agenda_Point_WG_FRaLO_final_report.pdf).

([9]) Tlačová správa agentúry Frontex z 5.3.2021. Plán zohľadňujúci odporúčania z predbežnej správy pracovnej skupiny riadiacej rady pre základné práva a právne a operačné aspekty operácií. https://frontex.europa.eu/media-centre/news/news-release/roadmap-addressing-recommendations-of-management-board-working-group-lBZxAh.

46. víta rozhodnutie agentúry pozastaviť svoje operácie na maďarskej hranici v nadväznosti na rozsudok Súdneho dvora zo 17. decembra 2020 vo veci C-808/18 ([10]); konštatuje však, že tvrdenia týkajúce sa rozsiahleho nezákonného zadržiavania migrantov maďarskými orgánmi už riadne zdokumentovala MVO Maďarský helsinský výbor; vyjadruje preto poľutovanie nad pomalým tempom, akým agentúra konala;

47. berie na vedomie, že úrad OLAF začal vyšetrovanie agentúry; berie na vedomie skutočnosť, že pracovná skupina pre kontrolu agentúry Frontex bude monitorovať všetky aspekty fungovania agentúry; vyzýva agentúru, aby vhodným a zákonným spôsobom bezodkladne informovala poslancov Európskeho parlamentu o výsledkoch vyšetrovania úradu OLAF a dodržiavala pritom dôverný charakter informácií a pravidlá ochrany údajov;

48. považuje reakciu Komisie na obvinenia z porušovania základných práv zo strany agentúry za znepokojivú; vyjadruje znepokojenie nad zjavným nedostatkom konštruktívnej a účinnej komunikácie, ako aj spolupráce medzi Komisiou a agentúrou; naliehavo vyzýva Komisiu a agentúru, aby bez zbytočného odkladu zlepšili vzájomnú komunikáciu a spoluprácu; vyzýva Komisiu, aby poskytla právne usmernenia s cieľom zabezpečiť primerané, zákonné a včasné postupy pre kritické situácie na vonkajších (morských) hraniciach vzhľadom na zložité geopolitické výzvy spojené s týmito operáciami;

49. konštatuje, že okrem výrazného nárastu veľkosti agentúry, pokiaľ ide o jej rozpočet aj zamestnancov, sa zásadne zmenila aj povaha agentúry, ktorá sa najviac odráža v možnosti zamestnancov kategórie 1 stáleho zboru nosiť zbrane a uniformu; konštatuje, že vďaka týmto jedinečným atribútom sa agentúra odlišuje od všetkých ostatných orgánov, úradov a agentúr Únie; vyzýva preto Komisiu a členské štáty, aby v koordinácii s krajinami pridruženými k schengenskému priestoru vymedzili podrobný právny rámec, ktorý poskytne jasné usmernenia týkajúce sa všetkých aspektov týchto osobitných a jedinečných činností agentúry;

50. berie na vedomie, že európska ombudsmanka začala z vlastného podnetu vyšetrovanie mechanizmu agentúry na riešenie sťažností podávaných osobami, ktoré sa domnievajú, že ich základné práva boli porušené v súvislosti s činnosťou agentúry; vyzýva agentúru, aby v plnej miere spolupracovala na tomto vyšetrovaní a informovala o tom, ako bude vykonávať odporúčania európskej ombudsmanky;

51. upozorňuje, že sprístupnenie webových sídiel inštitúcií, orgánov, úradov a agentúr Únie osobám so všetkými druhmi zdravotného postihnutia v súlade so smernicou (EÚ) 2016/2102 ([11]) vrátane dostupnosti národných znakových jazykov si vyžaduje komplexný prístup; navrhuje, aby sa do tohto procesu zapojili organizácie zastupujúce osoby so zdravotným postihnutím;

52. pokiaľ ide o ďalšie poznámky horizontálnej povahy, ktoré sú súčasťou rozhodnutia o absolutóriu, odvoláva sa na svoje uznesenie z 29. apríla 2021 ([12]) o výkonnosti, finančnom riadení a kontrole agentúr;

53. zdôrazňuje, že obavy zistené pri riadení agentúry v roku 2019 nespochybňujú existenciu, legitímnosť ani mandát agentúry; naďalej považuje agentúru za základný nástroj riadenia vonkajších hraníc Únie, ktorej povinnosťou zabezpečiť riadne fungovanie schengenského priestoru a slobodu pohybu v rámci Únie; očakáva, že agentúra v plnej miere vykoná odporúčania pracovnej skupiny FRaLO a predloží orgánu udeľujúcemu absolutórium konkrétne opatrenia s jasným harmonogramom na riešenie zistených problémov; považuje tieto kroky za povinnú podmienku udelenia absolutória agentúre.

([10]) Rozsudok Súdneho dvora z 20. decembra 2020, Komisia/Maďarsko, C-808/18, ECLI:EU:C:2020:1029.
([11]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2102 z 26. októbra 2016 o prístupnosti webových sídel a mobilných aplikácií subjektov verejného sektora (Ú. v. EÚ L 327, 2.12.2016, s. 1).
([12]) Prijaté texty, P9_TA(2021)0215.